

GRANKULLA KYRKLIGA SAMFÄLLIGHET MILJÖPROGRAM 2026–2030

Godkänd i gemensamma kyrkorådet 20.10.2025 (8 §)

Innehåll

1. FÖRORD OCH INLEDNING	1
2. KYRKANS MILJÖSYSTEM	2
3. VERKSAMHET OCH EKONOMI	6
4. MILJÖFOSTRAN	9
5. AVFALLSHANTERING OCH CIRKULÄR EKONOMI	13
6. MAT OCH KÖK.....	18
7. ENERGI, FASTIGHETER OCH FASTIGHETSSKÖTSEL	22
8. BEGRAVNINGSPLATSER OCH GRÖNOMRÅDEN	27
9. SKOGAR OCH ANDRA NATUROMRÅDEN	31
10. TRAFIK.....	32
11. MÅLSÄTTNING 2026–2030	34

1. FÖRORD OCH INLEDNING

"Markens alla träd klappar händer."

Från Jesajas bok i Bibeln kommer tanken att naturen tackar. Det är bra att tänka på vår värld genom att ta fasta på det positiva. Jordklotet är vårt viktiga hem, och vi bör värna om allt som lever här för vår egen skull och för kommande generationers.

Det har hela tiden blivit alltmer aktuellt att skydda och värna om naturen och miljön. Klimatuppvärmningen och därpå följande katastrofer är inte något som bara märks någonstans långt borta, utan även i vår egen närmiljö. Även hos oss blir somrarna varmare och övergödningen av Östersjön syns redan i vågorna vid stranden. När vi har ett gemensamt problem rätt framför våra ögon är det samtidigt ett hot och en möjlighet. Ett hot på så sätt att naturen inte mår bra, men en möjlighet i att vi sporras till handling.

Vår kristna tro ser skapelsen som Guds heliga gåva som vi har fått i uppdrag att sköta och vårda.

Grankulla församlingars miljöprogram har inte gjorts upp utgående från problemen. Att vårda och ta hand om miljön är en stor uppgift. I den ingår såväl verksamhetsmässiga och ekonomiska frågor som miljöfostran, som är en naturlig del av vår gemensamma tro. Konkreta, vardagliga frågor är exempelvis energiärenden, fastighetsskötsel, köket, cirkulär ekonomi samt avfallshantering. Trafikfrågor och skötseln av grönområden är också en del av att värna om vår närmiljö.

Jag tackar dem som har gjort upp detta miljöprogram: Nina Cross, Tage Lampén, Paula Calais, Jona Granlund, Johanna Degerman, Sonja Holkerinoja, Daniel Nyberg och Eeva-Mari Salmi för ett synnerligen högklassigt arbete.

I detta miljöprogram finns uppgifter och utmaningar för var och en av oss. Vårt gemensamma uppdrag är att fortsätta det goda arbetet, men även höja ribban ännu högre och göra ännu bättre ifrån oss. Vi får leva i hoppet om att det en gång kommer en dag, då alla markens träd klappar händer för att naturen har börjat må bättre.

Ulrik Sandell
kyrkoherde
den kyrkliga samfällighetens direktör

TILL LÄSAREN

Det här är Grankulla kyrkliga samfällighets miljöprogram för åren 2026–2030. Dess rubriksättning och styckeindelning följer strukturen i 2021 års version av Handbok för Kyrkans miljödiplom. Detta underlättar jämförelsen mellan de uppgivna uppgifterna och de krav som miljödiplomet ställer.

Diplomhandboken är indelad i 10 huvudkapitel, som omfattar alla de teman som ingår i diplommet. Det sista kapitlet, kapitel 11, utgörs av målen för perioden 2026–2030. Vi strävar efter att nå dessa miljömål inom utsatt tid, och utfallet följs upp i årsberättelserna.

Miljöprogrammets kriterier grundar sig på dels god beprövad praxis i den kyrkliga samfälligheten, dels på dito i Handbok för Kyrkans miljödiplom. Verksamheten utvecklas för att svara på externa och interna förändringar. Miljömålen tas upp som en punkt i de årliga verksamhetsplanerna. De personer som är ansvariga för de olika åtgärderna kan inte ensamma upprätthålla och utveckla systemet. Inte heller miljöarbetsgruppens arbete är tillräckligt, utan hela personalen och de som använder den kyrkliga samfällighetens tjänster på verkar för in egen del hur målsättningarna nås.

I februari 2019 förband sig kyrkan till att eftersträva koldioxidneutralitet senast 2030. Koldioxidneutralitet innebär att de ekonomiska församlingsenheternas utsläpp av växthusgaser är lika stora som kolsänkorna i mark de äger, eller att man kompenserar för utsläppen. Därmed ligger tonvikten på att minska fastigheternas utsläpp av växthusgaser. Strategin Kolneutral kyrka 2030 ingår i församlingens miljöinventering och miljöprogram. [Kolneutral kyrka - EVL Plus](#)

2. KYRKANS MILJÖSYSTEM

2.1. Kyrkans eget miljösystem

Kyrkans miljödiplom är ett system som Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland tagit fram för församlingarna. Med hjälp av diplommet kan församlingen bära sitt miljöansvar. Genom att föregå med gott exempel i vår egen verksamhet kan vi vara trovärdiga när vi talar om människans uppdrag att bruka och värna om skapelsen. Ledningen i våra församlingar är engagerad i miljöarbetet. Miljöarbete är allas uppgift, såväl församlingsledningens och personalens som församlingsbornas. I miljösystemet ingår miljöansvar och vissa aspekter inom kulturell hållbarhet och socialt ansvar, exempelvis internationell diakoni, ansvarfull placeringsverksamhet och Rättvis handel. Kyrkans miljödiplom kan på begäran beviljas församlingsgemenskaper som uppfyller kriterierna i den gällande handboken. Miljödiplomet är tidsbegränsat och gäller fem kalenderår inklusive det år det beviljas.

2.2. Miljöarbetsgrupp och miljöansvarig

Gemensamma kyrkorådet fastslog medlemmarna i miljöarbetsgruppen på sitt sammanträde 14.4,205, § 7.

Eeva-Mari Salmi	ordförande, ekonomichef, den kyrkliga samfälligheten
Sonja Holkerinoja	ungdomsdiakon, finska församlingen
Daniel Nyberg	kaplan, svenska församlingen
Jona Granlund	församlingspastor, svenska församlingen (Daniels vikarie)
Tage Lampén	församlingsmedlem, svenska församlingen
Johanna Degerman	bokförare, den kyrkliga samfälligheten
Paula Calais	matservicearbetare, närmaste chef, den kyrkliga samfälligheten
Nina Cross	förtroendevald, finska församlingen

Eeva-Mari Salmi	Energi/Farliga ämnen och avfallshantering
Arbetsgruppens sekreterare	Väljs inom miljöarbetsgruppen

2.3. Ledningens engagemang

Gemensamma kyrkorådet har förbundit sig långsiktigt till Grankulla kyrkliga samfällighets miljöprogram och miljödiplom.

Engagemang för miljödiplomet, beslut	Miljödiplomsperioder
GKR 23.3.2009	2012–2015
GKR 18.11.2014	2016–2020
GKR 13.10.2020	2021–2025

Beslut om perioden 2026–2030 fattas hösten 2025, då även erforderliga instanser informeras.

2.4. Miljödiplomsutbildning

Personalen ska känna till hur dess verksamhetsmiljö påverkar miljön. Vi använder en bred palett av kanaler och metoder, vi har en egen Teams-kanal, "Ympäristö – Miljö" för miljöfrågor. Där rapporterar vi miljögörningar i vardagen. Miljöfrågor tas upp på församlingarnas arbetskonferenser och på den kyrkliga samfällighetens gemensamma arbetskonferenser, i mån av möjlighet bjuder vi även in gästföreläsare. Miljösystemet förs fram vid intern utbildning och i olika anvisningar. Inom arbetsgemenskapen handleder vi och instruerar varandra. De mellanutvärderingar och egentliga auditeringar som ingår miljöprogrammet har även fungerat som utbildning.

2.5. Miljödiplomsutbildning

Miljöarbetsgruppen gör tillsammans med personalen en intern mellanutvärdering i september 2025. Vid mellanutvärderingen går vi igenom rutiner med representanter för de olika verksamhetsområdena, och gör jämförelser med uppställda mål och beaktar utvecklingsförslag från den externa auditeringen. Som inventeringsschema vid mellanutvärderingen används handbokens inventeringsschema, och detta sparas bland dokumenten i miljösystemet.

2.6. Poäng och poängschema

Poängschemat (bilaga 1) innehåller poängen och motiveringar i korthet.

2.7. Miljöprogram

Miljöprogrammet uppdaterades sommaren 2025, och i samband med detta uppdaterades målsättningen och de ansvariga personerna. Representanter för de olika verksamhetsområdena har bidragit till att uppdatera miljöprogrammet. Gemensamma kyrkorådet behandlar miljöprogrammet hösten 2025. Gemensamma kyrkorådet fattar även beslut om auditering av miljösystemet hösten 2025. Vi ansöker om auditering för åren 2025–2030. Miljöprogrammet läggs ut på Teams-kanalen "Ympäristö – Miljö".

2.8. Uppföljning av miljöprogrammet

I den kyrkliga samfällighetens verksamhetsberättelser och församlingarnas och den kyrkliga samfällighetens årsberättelser följer vi årligen upp hur målen i miljöprogrammet har nåtts. I verksamhets- och ekonomiplanen visas målen för följande år. Under perioden tas miljöfrågor upp på de gemensamma arbetskonferenserna. Miljöevenemang och miljögärningar antecknas under perioden bl.a. i filen Miljögärningar i vardagen i Teams-kanalen "Ympäristö – Miljö".

2.9. Auditering

När miljöprogrammet färdigställts, den miljöansvariga och miljöarbetsgruppen har utsetts och gemensamma kyrkorådet har godkänt det, auditeras programmet och en extern miljöinventering görs. Församlingen skickar därmed sitt miljöprogram samt inventeringsschema till domkapitlet eller direkt till auditeraren. Auditeringen utförs av en auditerare som utses av domkapitlet i Esbo stift.

2.10. Förnyande av diplom

Då diplom förnyas är det viktigt att beakta ändringar i lagstiftning och bestämmelser samt i församlingens verksamhet. När giltighetstiden för Kyrkans miljödiplom löper ut ska men ansöka om diplom på nytt. Då ska en utredning av hur föregående miljöprogram utfallit göras upp. Miljöprogrammet ska uppdateras för följande diplomperiod och framläggas för gemensamma kyrkorådet för godkännande. Miljöarbetsgruppen gör upp miljöprogrammet.

2.11. Kommunikation

Miljömedvetenhet och miljöfostran är en viktig del av kommunikationen i sociala medier. I församlingen har ansvaret för kommunikation i sociala medier fördelats på hela organisationen. Medlemmarna i miljöarbetsgruppen för aktivt fram sina synpunkter i sina egna sociala nätverk.

På den kyrkliga samfällighetens och församlingarnas webbplatser finns det en länk till miljöprogrammet. Svenska församlingens infoblad Vår församling är en bra informationskanal. Kyrkliga tidningar, t.ex. Kirkko ja kaupunki och Kyrkpressen kan användas för information. Dessutom kan vi dra nytta av lokaltidningen KaunisGranis stora upplaga i Grankulla när vi informerar.

2.12. Egen mellanutvärdering

Tillsammans med personalen gör miljöarbetsgruppen en intern mellanutvärdering i september 2025. Mellanutvärderingen gjordes 3.9.2025, då minimikriterierna konstaterades bli uppfyllda, och poängantalet uppgick till 196 poäng. Vid mellanutvärderingen gick vi igenom rutinerna med representanter för de olika verksamhetsområdena. Vid mellanutvärderingen gick vi igenom den miljöpåverkan som den kyrkliga samfällighetens verksamhet ger upphov till och de jämfördes med uppställda mål. Vi beaktade förslag som kan vidareutvecklas. Inventeringsschemat över mellanutvärderingen sparas bland miljösystemets dokument.

3. VERKSAMHET OCH EKONOMI

Kapitel 3 innehåll

Minimikriterier

- 3.1 Verksamhets- och ekonomiplan
- 3.2 Verksamhetsberättelse

Poäng

- 3.3 Upphandlingsanvisningar och -utbildning 5 poäng
- 3.4 Miljömärkta produkter och miljöcertifikat 5 poäng
- 3.5 Återvinnings- och returprodukter 5 poäng
- 3.6 Ansvarsfull placeringsverksamhet 5 poäng
- 3.7 Klimatneutralitet och utsläppskompensering 40 poäng
- 3.8 Mission och internationell diakoni 6 poäng
- 3.9 Övriga åtgärder, 5 poäng, kommunikation 5 poäng, totalt 10 poäng

Totalt högst 76 poäng

3.1. Verksamhets- och ekonomiplan

I församlingarnas verksamhets- och ekonomiplaner behandlas teman och planer som har med miljön att göra. I den kyrkliga samfällighetens verksamhetsplan finns ett särskilt kapitel för aktuella teman i miljöprogrammet.

3.2. Verksamhetsberättelse

I församlingarnas och den kyrkliga samfällighetens årsberättelser rapporteras årligen om miljöfrågor och om hur miljöprogrammet utfallit. I den kyrkliga samfällighetens verksamhetsberättelse finns ett särskilt kapitel för miljösystemet.

3.3. Upphandlingsanvisningar och upphandlingsutbildning

Den kyrkliga samfälligheten har en gällande anvisning för intern kontroll, som i uppdaterad form godkänts av gemensamma kyrkorådet 26.2.2024. Anvisningarna omfattar även den kyrkliga samfällighetens uppdaterade upphandlingsstadga. Huvudregeln är att den kyrkliga samfällighetens upphandling ska ske enligt god förvaltningssed och den ska följa lagen om offentlig upphandling. Tillvägagångssätten fastställs i upphandlingsanvisningarna. Vi eftersträvar även hållbar upphandling på så sätt att vi i hög grad deltar i Hansels gemensamma upphandlingar, där konkurrensutsättningen är omfattande och fackmässig, och upphandlingsvolymerna betydande. Vid upphandling eftersträvar vi hållbar livscykel, vi reparerar, istandsätter, satsar på kvalitet och bl.a. i fråga om IT-utrustning hyr vi. Den uppdaterade upphandlingsstadgan innehåller bl.a. miljöegenskaper och miljörekommendationer för upphandling. Upphandlingsanvisningen som bilaga 2.

3.4. Miljömärkta produkter och miljöcertifikat

I verksamheten strävar vi efter att använda miljömärkta produkter alltid när det är möjligt. Miljömärkta produkter används i följande produktgrupper:

- Kuvert (1), post-it-lappar (1), adressetiketter (1), skrivblock (1), vitt och färgat kopieringspapper (5), plastfickor, delvis (1), blyertspennor (1), överstrykningspennor, batterier, tejp
- Rengöringsmedel (1), WC-papper (1), pappershanddukar (1), handtvättmedel (5), handdiskmedel (5), tvättmedel (1)
- Te (2 och 4), kaffe (2 och 4), honung (2), bananer (2 och 4), rosor (2), choklad till bakning (2), påskägg (2), frukt (4), saft som dricks med sugrör, delvis (4), juice, delvis (4), kokosmjölk (4), Oivariini (4) under 2025, bröd (4) delvis 2026

1. Svanenmärket, 2. Fairtrade, 3. Energy Star, 4. Ekologisk produkt, 5 EU Ecolabel

De lägercentrum som församlingarna använder har miljöcertifikat, eller håller på att skaffa ett. Ungdomscentret Piispala har certifikatet Green Key, och Enä-Seppä lägercentrum håller på att skaffa certifikatet Ekokompass. Städföretaget MTB Siivouspalvelu Oy har certifikatet Ekokompass, och i sin verksamhet följer företaget de tio principerna i FN:s initiativ Global Compact.

3.5. Återvinnings- och returprodukter

Vid upphandling väljer vi helst miljömärkta produkter om det är möjligt, och ett valkriterium är miljövänlighet och energibesparing. På kontoren är bl.a. block, post it-lappar, blyertspennor, kuvert, överstrykningspennor och multifunktionsskrivare miljömärkta. Kontorsmaterial köps via ett avtal som Hansel Ab har förhandlat fram. Multifunktionsskrivarna (3 st.) finns utplacerade så att de är lättillgängliga, de är från 2020 och de ska bytas ut inom den närmaste åren.

Upphandlingsanvisningen är uppdaterad 2024, och där beaktas vikten av miljövänliga produkter och energisparande. Alltid när det varit möjligt i praktiken har vi köpt miljövänliga och energisparande produkter. Som exempel kan nämnas kuvert, block, adressetiketter, kopieringspapper, överstrykningspennor, blyertspennor av trä, tidningsställ. Vi har utrett möjligheten att övergå till returfiberpapper, men eftersom detta inte är arkivbeständigt använder vi miljömärkt kopieringspapper. Grankulla kyrkliga samfällighet har varit med i Hansels upphandling av kontorsmaterial, och den hårda konkurrensutsättningen har även bidragit till att miljövärden och miljövänliga produkter i hög grad finns tillgängliga.

3.6. Ansvarsfull placeringsverksamhet

I sin placeringsverksamhet följer den kyrkliga samfälligheten och församlingarna de anvisningar som Kyrkostyrelsens pensionsfond har gjort upp för ansvarsfull placeringsverksamhet. När nya placeringsbeslut fattas begärs information om ansvarsaspekten av den som erbjuder placeringen. Grankulla kyrkliga samfällighet uppdaterade sin placeringsstrategi 2024, och finskan församlingen 2025. Ovannämnda placeringsstrategier som bilaga 3.

3.7. Koldioxidneutralitet och utsläppskompensering

Den kyrkliga samfällighetens fastighets- och bostadsbestånd är antecknat i fastighetsregistret Basis. Kartläggningen av klimatpåverkande utsläpp från församlingarnas fastigheter har ännu inte inletts, men den blir aktuell under miljöperioden 2026–2030. Den kyrkliga samfälligheten har inga stora skogsegendomar, men nog ett cirka 3 hektar stort skogsområde som i planen är märkt som närrekreationsområde i Esbo. Det är snarare undantag än regel att församlingarna gör resor med flyg.

3.8. Mission och internationell diakoni

Av den kyrkliga samfällighetens budgeterade kyrkoskatteinkomster styrs 2–4 procent till mission och internationell diakoni. År 2025 utgör summan 3 procent av kyrkoskatteinkomsterna och 3,4 procent av de externa verksamhetskostnaderna. (97 500 euro/2 844 353 euro). Bidragsanslaget fördelas till församlingarna att fördela vidare på basis av medlemsantalet. Församlingsråden beslutar om bidragen, som bl.a. delas ut till Finska missionssällskapet, Kyrkans utlandshjälp och Finlands sjömanskyrka.

3.9. Övriga åtgärder

Församlingen vidtar även övriga miljöåtgärder i anslutning till verksamheten och ekonomin. Här ingår även kommunikation kring verksamhet och ekonomi. Den kyrkliga samfälligheten har (sedan 2020) varit med i Motivas frivilliga energieffektivitetsavtal för fastighetsbranschen (perioden 2017–2025). Minimimålet för minskad energiförbrukning sattes till 7,5 procent av nivån 2018, och detta mål nåddes.

På kontoren minskar vi pappersförbrukningen genom att ta dubbelsidiga kopior och utskrifter. Vi väljer hellre att skanna än att ta kopior. Vi vidareutvecklar användningen av e-post och MS Teams i vår interna information. Den interna informationen sköts främst per e-post, och vi uppmanar personalen att undvika att skriva ut meddelandena i onödan. Till alla sammanträden med förtroendevalda sänds mötesmaterialet ut per e-post, och på sammanträdena presenteras ärendena till största delen elektroniskt. När vi effektivt använder e-post och Teams på ett fungerande sätt minskar vi pappersförbrukningen. År 2026 tar vi i bruk ett nytt ärendehanteringssystem, Domus, varvid pappersförbrukningen ytterligare minskar.

På ungdomshögmässor och konfirmationer används återanvändbara program. Dessutom projiceras orden till sångerna o.dyl. på väggen med en dataprojektor. Det finns totalt fem dataprojektorer i kyrkan och Sebastos, och av dessa förnyades kyrkans projektor 2025. De nya apparaterna är energieffektiva.

Inom konfirmandundervisningen och ungdomsarbetet, liksom i kontorernas arbete används pektdatorer, vilket har minskat pappersförbrukningen, och andakterna läggs ut på hjälpledarutbildningens Facebook-sidor. Därifrån kan man ta det andaktsprogram man behöver. Konfirmandarbetet, småbarnsfostran, ungdomsarbetet och även de övriga verksamhetsformerna fakturerar läger och utfärder genom Paytrail-länkar eller MobilePay, traditionella fakturor sänds numera sällan ut. Även när kollektor uppbärs används MobilePay vid sidan av kontanter, vilket minskar behovet av kontanthantering och transporter.

4. MILJÖFOSTRAN

Kapitel 4 innehåll

Minimikriterier

- 4.1 Plan för miljöfostran
- 4.2 Gudstjänstlivet

Poäng

- 4.3 Kommunikation och årsklocka för miljöfostran totalt 6 poäng
- 4.4 Miljöfostran i människans olika utvecklingsfaser 6 poäng
- 4.5 Andakts- och gudstjänstlivet 6 poäng
- 4.6 Naturstigar och platser avskilda för stillhet 7 poäng
- 4.7 Nätverkssamarbete och samhällspåverkan 5 poäng
- 4.8 Läger, utfärder och andra evenemang 10 poäng
- 4.9 Konfirmandundervisning och hjälpmedelverksamhet 10 poäng
- 4.10 Församling i rörelse 2 poäng
- 4.11 Övriga åtgärder 5 poäng

Totalt högst 57 poäng

4.1. Plan för miljöfostran

”Församlingens miljöfostran grundar sig på den kristna skapelsetron. Gud skapade inte växter och djur enbart för människan, utan de har också ett värde i sig. Å andra sidan satte Gud människan att bruka och bevara sin skapelse. Kristendomen satte stopp för dyrkan av naturen, men Bibelns Gud klär inte av naturen dess helighet, tvärtom, Gud välsignade fiskarna, fåglarna, människorna och jordens frukter (1 Mos. 1:22,28, 5 Mos. 7:13). Det som har välsignats får inte behandlas hur som helst – Bibeln förespråkar en måttlig livsstil” (Handbok för Kyrkans miljödiplom 2012).

Miljöfostran märks i bägge församlingarnas verksamhet, då de anställda med stöd av ledningen ser till att miljöfostran är en central del av arbetet. I församlingarna är miljöfostran en naturlig del av det dagliga arbetet. Tillsammans och var för sig ser vi till att vi lever och arbetar på ett miljövänligt sätt. Arbetsgemenskapen har motiverat oss att ta till oss såväl nya som existerande tänkesätt i miljöfrågor. Ord och gärningar är miljöfostran, skapelsen är närvarande i högmässor, dagklubbar, konfirmandundervisning, lekpark och på kyrkans gård.

Den kyrkliga samfälligheten äger bara två byggnader: en kyrka och ett klubbhus. Den kyrkliga samfälligheten har inget eget lägercentrum. Till kyrkbackens rekreationsoaser hör bl.a. lekparken och kyrkans innergård som vi drar nytta av och värnar om på många sätt. Dessutom står de många naturplatserna i Grankulla till församlingsbornas och olika gruppers förfogande under olika årstider, och de utnyttjas aktivt i församlingarnas verksamhet. Församlingarnas planer för miljöfostran som bilaga 5 och 6.

4.2. Gudstjänstlivet

Miljötemat går som en röd tråd genom församlingens gudstjänstliv. I församlingen hålls gudstjänster och andakter på skapelsetemat. I högmässor och andakter kommer miljötemat fram bl.a. i predikningar, böner och psalmer. Vid behov beaktas miljöfrågor i förböner. Exempel på skapelsetemat är skapelsens söndag, tacksägelsefesten för skörden, tysta retreatar och lägerandakter. I svenska församlingen är pilgrimsvandring temat för en gudstjänst på våren. Pilgrimsvandringen kan genomföras exempelvis i naturen i Grankulla. Miljötemat beaktas vid psalmval.

4.3. Kommunikation och årsklocka för miljöfostran

Årsklockan för miljöfostran visas i församlingarnas planer för miljöfostran, bilagorna 5 och 6. Finska församlingens plan för miljökommunikation som bilaga 4.

4.4. Miljöfostran i människans olika utvecklingsskeden

Församlingarnas planer för miljöfostran visar skedena i miljöfostran i människans olika utvecklingsskeden.

4.5. Andakts- och gudstjänstlivet

- Högmässor på skapelsens söndag hålls årligen i september och oktober
- Inom barn- och familjearbetet hålls två familjemässor samt en vårmässa eller en skördemässa som kretsar kring naturrelaterade teman
- I svenska församlingen är pilgrimsvandring ett tema på våren. Pilgrimsvandringen går till naturskyddsområden eller andra naturområden i närheten.
- I finska församlingen hålls tillsammans med kristliga samfund i Grankulla hösten 2025 en bönestund under den ekumeniska ansvarsveckan. Efter bönestunden går en procession till Karabacka kapell. Den sista söndagen i augusti 2025 (dagen efter finska naturens dag) hölls en andakt vid ett vindskydd i en närbelägen skog.
- Miljöteman beaktas även vid psalmval.

4.6. Naturstigar och platser avskilda för stillhet

Lekparken istandsattes sommaren 2016 till ett område som kan användas av församlingsbor i olika åldrar. Sommaren 2024 underhölls utrustningen i lekparken igen, och hösten 2024 planterades ett familjeäppelträd, donerat av Esbo stift, i den grönskande parken. I lekparken finns ett picknickbord, och beroende på sammankomst förs flera trädgårdsmöbler ut till lekparken. I lekparken hålls flera familjesammankomster varje vår och höst. En stor succé våren 2025 blev evenemanget då figurer på skapelsetemat målades tillsammans med församlingsbor till glädje för lekparkbesökare.

Lekparken vid Grankulla kyrka, 24.6.2025

Kyrkans innergård används på många olika sätt. På innergården finns en plats för stillhet – ett gårdsaltare. Altaret pryds enligt årstiderna och kyrkoåret. På innergården har vi hållit utomhusgudstjänster, andakter, sommarfester, lektunder för barn, sommarkaféer osv.

Grankulla kyrkas innergård, gårdsaltaret, 24.6.2025

I sin verksamhet drar Grankulla församlingar flitigt nytta av den omgivande naturen. I Grankulla stad finns naturstigar, ett vindskydd och andra naturmål, dit vi gör utflykter i synnerhet vår och höst, främst barn- och ungdomsarbetet, men även vuxenarbetet.

4.7. Nätverkssamarbetet och samhällspåverkan

- Samarbetet med skolor, daghem och dagklubbar har pågått i decennier, bl.a. i form av lägerskoleverksamhet och scouting.
- Samarbetet med stadens övriga aktörer är intensivt.
- Samarbete kring Rättvis handel
- Inflytelsesfären för de medlemmar i miljöarbetsgruppen som inte hör till personalen: Tage Lampén, Grankulla miljöförening; Nina Cross, Ramboll Finland Ab, miljö- och hälsobranschen

På församlingarnas webbplats finns länkar till kyrkans miljöwebbplats, till vårt eget miljöprogram samt till andra miljörelaterade samarbetspartners webbplatser. Informationen som går ut via sociala medier är den huvudsakliga kanalen för påverkan, och den används flitigt.

4.8. Läger, utfärder och andra evenemang

- årliga retreatar, tysta kvällar i kyrkan, må bra-kvällar och evenemang för församlingsborna
- rekreationsdagar för personalen, oftast ute i naturen
- fostran kring naturen och skapelsen på barnlägren, bl.a. i form av en bana med kontroller
- sommarsammankomster på kyrkans innergård, bl.a. sommarkaféer och samlingar
- vår- och sommarträffar i kyrkans lekpark
- aktuella informationssnuttar på miljötema, bl.a. återvinningsinformation till personalen och församlingsborna, synliga sorteringskärl

4.9. Konfirmandundervisning och hjälpledarverksamhet

Miljöfostran inom konfirmandundervisningen och hjälpledarverksamheten har specificerats i församlingarnas planer för miljöfostran, bilagorna 5 och 6.

4.10. Övriga åtgärder

- Inom dagklubsverksamheten ordnas regelbundet utflykter, där barnen får bekanta sig med naturen.
- Inom ungdomsverksamheten tas naturen som tema. Hjälpledarutbildningen omfattar miljöfostran, bl.a. "En natt i naturen" i Noux, vandringar i Lappland tillsammans med Keminmaan seurakunta
- Inom den verksamhet som kräver resor försöker vi i så hög grad som möjligt använda kollektivtrafik och samåkning till olika evenemang.
- Vi överväger att ge miljötemat ännu större synlighet på våra webbplatser, eventuellt t.ex. luontoon.fi/sv, retkikartta.fi och en avfallsguide i jobbtelefonerna.

5. AVFALLSHANTERING OCH CIRKULÄR EKONOMI

Kapitel 5 innehåll

Minimikriterier

- 5.1 Avfallslagen
- 5.2 Kommunala avfallshanteringsföreskrifter
- 5.3 Kartläggning av och plan för avfallshanteringen
- 5.4 Farligt avfall

Poäng

- 5.5 Ansvarsperson och utbildning i avfallshantering 5 poäng
- 5.6 Cirkulär ekonomi 5 poäng
- 5.7 Möjlighet till avfallssortering 2 poäng
- 5.8 Minskning av avfallsmängden och återvinning 8 poäng
- 5.9 Kompostering 3 poäng
- 5.10 Övriga åtgärder 10 poäng

Totalt högst 33 poäng

5.1. Avfallslagen

Målet med avfallslagen är att minska mängden avfall, och dessutom uppmuntrar avfallslagen till effektiv sortering och återvinning, varvid naturresurserna används på ett hållbart sätt. Man ska kunna förebygga att avfall uppstår (1), avfall ska kunna användas i produkter (2), som material (3) och energi (4) och avfallet ska slutbehandlas. Den omarbetade avfallslagen behandlades på medarbetarkonferensen i maj 2021. [Avfallslag - Miljöministeriet](#)

5.2. Kommunala avfallshanteringsföreskrifter

De personer som ansvarar för avfallshanteringen och fastigheterna ska känna till de lokala bestämmelserna gällande avfallshantering i fastigheter. I Grankulla församlingar är disponenten (ekonomichefen) ansvarig för avfallshanteringen. Hen ska vara insatt i de kommunala bestämmelserna om avfallshantering och miljöskydd samt kommunens byggnadsordning gällande avfallshantering. [Återvinning och avfallshantering - Grankulla](#)

På grund av att avfallslagen ändrades har Grankulla församlingar övergått till att använda Lassila & Tikanojas avfallshanteringstjänster från och med 1.1.2023.

5.3. Kartläggning av och plan för avfallshanteringen

Avfallshanteringen i Grankulla kyrkliga samfällighet följer Grankulla stads bestämmelser om avfallshantering. Kommunen är med i den ekonomiska regionens avfallshanteringssystem, HRM. Grankulla församlingar har övergått till att använda Lassila & Tikanojas tjänster från och med 1.1.2023.

I sopskjulet finns särskilda sopkärl för bio-, bland-, plast-, pappers-, glas-, metall- och kartongavfall. Vi kommer vid behov överens med Lassila & Tikanoja om avhämtning av farligt avfall eller sådant avfall som det inte finns kärl för i sopskjulet. Med Eerola-Yhtiöt Oy har vi ett avtal årlig service gällande tömning av fettavskiljaren.

Personalen och städföretaget har informerats om sopsortering och om att minska avfallsmängderna, särskild handledning ges med erforderliga intervaller. Vi inskräper även vikten av sopsortering hos cateringföretagen. Vi har skriftliga, bildförsedda och tydliga instruktioner för sortering. Vi har ökat antalet små insamlingsstationer, och kärlen i sopskjulet har märkts ut. Instruktioner finns uppsatta där avfall uppstår. Vi följer upp hur sorteringen fungerar och ger instruktioner. Vi kommer att satsa på kyrkans aula, och vi följer aktivt Lassila & Tikanojas rapporter: [Ympäristönetti](#) (på finska).

En kartläggning av avfallshanteringen som bilaga 7.

< VIKKO 21 >		Viikko Kuukausi						
Kavallintie 3 Kauriainen								
		Ma 19.5.	Ti 20.5.	Ke 21.5.	To 22.5.	Pe 23.5.	La 24.5.	Su 25.5.
Biojäte	ⓘ							
Astia 140 L Kerran viikossa	1 kpl	✓ Tyhjennys						
Sekajäte	ⓘ							
Astia 660 L Kerran viikossa	1 kpl				✓ Tyhjennys			
Yritysten muovipakkau...	ⓘ							
Astia 660 L Kerran viikossa	1 kpl	✓ Tyhjennys						
Keräyspohvi irto	ⓘ							
Astia 660 L Kerran viikossa	1 kpl		✓ Tyhjennys					
Pienmetalli	ⓘ							
Astia 240 L 4 viikon välein	1 kpl		✓ Tyhjennys					
Keräyspaperi irto	ⓘ							
Astia 240 L 4 viikon välein	1 kpl							
Sekalasi	ⓘ							
Astia 240 L 4 viikon välein	1 kpl		✓ Tyhjennys					
Tietosuojapaperi	ⓘ							
Astia 240 L Tilauksesta	1 kpl			↑ Hyödynnä	→ Tyhjennys			

Sammandrag av tjänsterna ur L & T:s system, maj 2025

Kyrkan, klubbhuset och kanslibygnaden

Kyrkan har ett separat sopskjul för avfallskärl. Det finns ett 660 liters kärl för brännbart blandavfall och kartongavfall, ett 600 liters kärl för plastförpackningar. För bioavfall och glas finns 140 liters kärl och för små metallföremål och papper 240 liters kärl.

Kyrkans sopskjul 16.9.2025

I kansliet har varje enskild arbetsplats en papperskorg för blandavfall samt en insamlingslåda för returpapper. I kanslibyggnadens kafferum och i källaren samt i köket och ungdomslokalen i klubbhuset finns små insamlingsstationer. Där samlas bioavfall, papper, kartong, glas och metall in. I varje kök finns kärl för blandavfall, bioavfall och plast. El- och elektronikavfall samt batterier återvinns, och insamlingskärl för dessa finns i kanslibyggnadens källare. Tömning av kärlen har organiserats.

Det uppkommer bara lite avfall som innehåller farliga ämnen, och det återvinns på ett korrekt sätt via varuleverantörerna eller förs till kommunens insamlingsplatser. Vi hyr vår IT-utrustning och våra telefoner, varför leasingföretagen sköter återvinningen av dem. Behandlingen av tomma färgkassetter sköts via leverantören av multifunktionsskrivarna.

Bland den kyrkliga samfällighetens möbler finns många originalmöbler av Aalto. Dessa värdefulla möbler underhålls och repareras årligen vid behov. Målet är att värdesätta och ta hand om de möbler som ingick i kyrkans ursprungliga inredning. Gamla möbler återanvänds. Om vi tvingas avyttra dem, så erbjuds de till Fida, Finlands Röda Kors Kontti och återvinningscentralen.

Sebastos

I köket finns tre separata kärl för blandavfall, bioavfall och kartong. De töms i husbolagets sopterminal, dit vi även för plastavfall, papper, glas och metall.

I kontorsrummen finns vid varje enskild arbetsplats en papperskorg för blandavfall samt en insamlingslåda för returpapper. Tömning av kärlen har organiserats.

Kolumbariet

I kolumbariet uppkommer bioavfall (blommor) samt avfall i form av små metallföremål. För dem finns separata insamlingskärl. Tömning av kärlen har organiserats.

5.4. Farligt avfall

Det farliga avfall som uppkommer i verksamheten är främst batterier, trasiga mobiltelefoner och tillbehör till dessa (bl.a. laddare och batterier). Lampor och eventuella lysrör återvinns via fastighetsskötselbolaget Kiinteistöhuolto Tahti (Tapiolan Lämpö). Mobiltelefoner och tillbehör till dem returneras till helpdesken, som sköter leasing-avtalen för telefonerna. Batterier samlas in i en särskild insamlingslåda som årligen töms på kommunens insamlingsplats. När farligt avfall ska förstöras använder vi vid behov Lassila & Tikanojas tjänst. Disponenten (ekonomichefen), som utnämns till ansvarig för energi/farliga ämnen, ansvarar för insamling och återvinning av farligt avfall.

5.5. Ansvarsperson och utbildning i avfallshantering

Disponenten (ekonomichefen) är ansvarsperson för församlingarnas avfallshantering, och hen koordinerar församlingens avfallshantering och ser till att soprummen och möjligheterna till sortering är i skick. Utbildning i avfallshantering fås via offentliga källor på nätet eller exempelvis från Lassila & Tikanojas webbkurser. Med hjälp av sitt nätverk sprider ansvarspersonen för avfallshantering information om sortering såväl inom organisationen som till utomstående aktörer i kyrkans lokaler, t.ex. städföretaget, cateringföretag.

5.6. Cirkulär ekonomi

I cirkulär ekonomi baserar sig konsumtion på att använda tjänster, dela, hyra och återanvända i stället för att äga saker. Material går till slut inte förlorade, utan blir nya produkter på nytt och på nytt. I Grankulla församlingar repareras bl.a. värdefulla möbler (Aalto: bord, stolar, armaturer, hyllor). Tack vare elektroniska tjänster har vi betydligt minskat antalet utskrifter och kopior. Personalförmånerna är alltmer tjänster än saker, bl.a. populära E-passi eller immateriella födelsedagsgåvor. Inom småbarnsforstran bygger pysslet i hög grad på överblivet material. Våren 2025 ordnades även en loppmarknad i kyrkan, och den blev en succé.

5.7. Möjlighet till avfallssortering

Möjlighet till avfallssortering har arrangerats i närheten av de ställen, där avfall uppstår, bl.a. köken och pausrummen. De enskilda arbetsplatserna har anspråkslösa sorteringsmöjligheter, eftersom personalen kan föra det som ska sorteras till den närmaste sorteringsstationen, t.ex. kafferummet.

5.8. Minskning av avfallsmängden och återvinning

Avfallshanteringsavtalet med Lassila & Tikanoja möjliggör bra rapportering om de olika typerna av avfall och mängderna. Avfallsrapporten kommer till ansvarspersonens e-post varje månad, och rapporteringen i tjänsten "Oma L&T" erbjuder även närmare uppföljning, t.ex. om andelen avfall som återvinns. Avfallsmängderna ställs i relation till omfattningen på församlingsverksamheten. Den har ökat efter coronapandemin (2020–2021) och renoveringen (2022). Veckoverksamheten har ökat, olika projekt lockar deltagare, serveringsbehovet har ökat. Avfallsmängderna har dock inte ökat lika mycket som verksamheten.

5.9. Kompostering

Grankulla församlingar komposterar inte, utan bioavfallet går till Lassila & Tikanoja. Sand eller trädgårdsavfall som gårdsstädning ger upphov till behandlas av fastighetsskötselbolaget.

5.10. Övriga åtgärder

Grankulla församlingar satsar även på att minska mängden blandavfall. Detta märks i verksamheten, där man alltid tänker efter vad man köper, varför man köper och hur mycket man köper av respektive produkt. Samtidigt tänker man på ifrågavarande produkts hela livscykel och hur varje inhandlad produkt också i något skede blir avfall. Därför går medarbetarna alltmer in för cykliskt tänkande, där man inte ser en förbrukad produkt som skräp, utan som en produkt som kan användas även i slutet av sin livscykel. Vi strävar efter att minimera matsvinn. Vid servering inom veckoverksamheten kan vi använda mat som

blivit över från föregående servering, Perhesoppa och diakonins brödutdelning är exempel på verksamhet där överbliven mat kan användas.

Nyttoavfall, exempelvis möbler som inte längre behövs, förs till Röda Korsets Kontti, Fida eller återvinningscentralen. Församlingarnas diakoner delar ut bröd och bakverk som donerats av Gateaux till behövande. Församlingens diakoniverksamhet kan även förmedla saker som en person inte behöver till någon som behöver dem.

I samband med familjegudstjänster kan man ha ett evenemang där folk får byta barnkläder och leksaker. Grankulla församlingar använder engångsprodukter bara efter moget övervägande vid några stora evenemang, och även då används biologiskt nedbrytbara koppar. På kyrkans offentliga toaletter och i Sebastos finns hyrda automater för handduksrullar, pappersautomaterna har avlägsnats eller deras antal har minimerats i de offentliga lokalerna. Med automater för stora WC-pappersrullar har vi sparat WC-papper.

Fler övriga åtgärder

- Vid pyssel används främst återvinningsmaterial
- Leksaker, böcker o.dyl. köps i så hög grad som möjligt från loppmarknader eller så repareras gamla saker, samtidigt lär sig barnen att man inte alltid behöver köpa nytt.
- Överblivna kartongbitar, papper o.dyl. (egna och sådana som vi fått) sparas och används följande gång.
- Använda plastaskar och plastburkar används till förvaring av hobbymaterial.
- Kläder och sockor som kasserats blir utmärkt pysselmaterial, liksom tomma barnmatsburkar
- Ljusstumpar används i lyktor och återvinns som pysselmaterial.
- Inför pysselsäsongerna samlar barnledarna även av personalen in återvinningsmaterial för pyssel.
- Diakonerna styr saker som någon inte behöver till någon som behöver dem och återvinner på så sätt.

6. MAT OCH KÖK

Kapitel 6 innehåll

Minimikriterier

- 6.1 Minska matsvinnet
- 6.2 Avstå från engångskärl
- 6.3 Rättvisemärkt te och kaffe
- 6.4 Vegetarisk mat

Poäng

- 6.5 Rättvis handel-församling och rättvisemärkta produkter 6 poäng
- 6.6 Närproducerad mat 5 poäng
- 6.7 Mer vegetarisk kost 5 poäng
- 6.8 Grönsaker enligt säsong 2 poäng
- 6.9 Ekologisk mat 5 poäng
- 6.10 Ansvarsfullt producerad fisk 5 poäng
- 6.11 Miljöutbildning för kökspersonalen 5 poäng
- 6.12 Kökens miljökommunikation 2 poäng
- 6.13 Ansvarsfull upphandling av livsmedel och måltidstjänster 5 poäng
- 6.14 Övriga åtgärder 5 poäng

Totalt högst 45 poäng

6.1. Minska matsvinnet

I kyrkans energi- och klimatstrategi är målet att minska matsvinn i verksamheten. Metoder att minska matsvinn är att bara köpa det man behöver, planera menyer, förhandsanmälan till evenemang, uppföljning av överbliven mat, styrning av överbliven mat till mathjälp eller dylikt och respekt för maten (miljöfostran). Ovannämnda metoder används i Grankulla församlingar. Verksamheten uppger uppskattningar av hur många som kommer att delta i evenemangen, vid behov ber vi folk anmäla sig i förväg. Mat eller bakverk som blir över djupfrysas för kommande evenemang, eller så erbjuds överblivna produkter till diakoniutdelningen, Perhesoppa eller personalens kafferum. Överblivna råvaror, som ost, bananer, smör, margarin, mjölk, grädde används i bakning.

6.2. Avstå från engångskärl

Engångsprodukter av plast, exempelvis bestick, tallrikar, sugrör och stickor att röra om med är förbjudna sedan 2021. Församlingarna ska helst avstå från eller åtminstone minska användningen av övriga engångsprodukter. I Grankulla församlingar används engångsprodukter bara efter moget övervägande vid vissa stora evenemang, och även då används biologiskt nedbrytbara koppar.

6.3. Rättvisemärkt te och kaffe

Visionen för Rättvis handel är att odlare och arbetstagare i utvecklingsländer ska få en tryggad inkomst, en möjlighet att utvecklas och själva bestämma om sin framtid. Systemet skapades för att förbättra utvecklingsländers småbrukares och arbetstagares ställning inom den internationella handeln. I Grankulla församlingar används Mundo-kaffe och Clipper-te.

6.4. Vegetarisk mat

Församlingen ska bära sitt ansvar för skapelsen och främja vegetarisk mat. I Grankulla församlingar har vi i allt högre grad börjat servera vegetarisk mat, redan när sammankomster planeras kommer vi överens om menyn, som ofta är vegetarisk. Vid lunchservering för familjer serveras även blandkost, men även då erbjuds vegetarisk mat som alternativ.

6.5. Rättvis handel-församling och rättvisemärkta produkter

Varje år firas Rättvis handel-veckan i oktober, vecka 43. Syftet med veckan är att påminna om att Rättvis handel existerar och om att var och en av oss kan påverka med vad vi väljer att köpa. En Rättvis handel-församling ska använda rättvisemärkt kaffe och te på alla sammankomster och evenemang, ska även regelbundet använda t.ex. choklad, kakao, rosor, juice med rättvisemärkning. Församlingen ska även delta i Rättvis handel-veckan samt informera de olika verksamhetsområdena om rättvisemärkta produkter. Grankulla kyrkliga samfällighet är en Rättvis handel-församling.

Vi använder följande rättvisemärkta produkter:

- Kaffe (Mundo, ekologiskt)
- Te (Clipper, svart och grönt te)
- Honung
- Bananer
- Rosor
- emellanåt bakchoklad, påskägg

6.6. Närproducerad mat

Med närproducerad mat avses lokalt producerad mat som främjar lokalekonomin, sysselsättningen och matkulturen i närområdet, den är producerad och förädlad av råvaror i närområdet, och den skapar arbetsplatser och skatteinkomster inom det egna området. På bl.a. Grankulla församlingsmedlemmars minnesstunder sköter lokala cateringföretag oftast serveringen. Som lunchrestauranger väljer vi helst lunchrestauranger i Grankulla. Husmor och församlingsbor ser till att vi kan utnyttja säsongråvaror från närområdet. Bl.a. äpplen, rabarber, blåbär, vinbär och havregryn kommer till kyrkans kök, och av dessa görs sedan mat och bakverk enligt säsong. Sommartid får vi även blommor från egna trädgårdar.

Sommarblommor från en åker i Vanda i församlingssalen och till höger bakas en äppelpaj av äpplen från egen trädgård, 16.9.2025

6.7. Mer vegetarisk kost

Koldioxidavtrycket för vegetarisk mat är mindre än för kött, och dessutom är det ofta billigare att laga vegetariskt. För att öka andelen vegetarisk kost är det bra att säkerställa personalens kompetens och erbjuda kompletterande utbildning. Grankulla församlingar har sedan 2023 strävat efter att öka andelen vegetarisk kost. På sammankomster för vuxna serveras enbart vegetarisk kost, på familjeevenemang finns det alltid ett vegetariskt alternativ. Kaffe- och mötesservering är alltid enbart vegetariska, charkuterier, köttpastejer o.dyl. serveras inte. Välbekanta rätter stöps om i vegetarisk form, bl.a. grönsakslasagne, grönsakspiroger. Grönsakspurésoppor lagas regelbundet, frukt serveras regelbundet.

6.8. Grönsaker enligt säsong

För att producera grönsaker under skördesäsongen krävs mindre energi än att odla i växthus, utanför säsongen lönar det sig att använda grönsaker som håller bra, exempelvis rotfrukter. I Grankulla församlingar väljer vi gärna grönsaker enligt säsong, ofta går dessutom grönsaker enligt säsong hand i hand med närodlat, eftersom församlingsborna kommer med råvaror från sina egna trädgårdar till köket.

6.9. Ekologisk mat

Med ekologisk mat avses övervakad växtodling, animalieproduktion och förädling och marknadsföring av livsmedel, som håller sig till överenskomna produktionsmetoder. Ekologisk mat köps från en lokal lunchrestaurang som serverar ekologisk mat. Följande råvaror i församlingen är ekologiskt odlade:

- Kaffe (Mundo)
- Te (Clipper)
- Bananer, och i mån av möjlighet även annan frukt
- Saft som dricks med sugrör (till största delen)
- Juice (delvis)
- Rörsockerbitar
- Potatismjöl
- Ägg (övergång helt till ekologiska 2025)
- Vetemjöl (övergång helt till ekologiskt 2025)
- Havregryn
- Kokosmjölk
- Oivariini (övergång helt till ekologiskt 2025)
- Bröd (lönar sig att pröva 2025)

6.10. Ansvarsfullt producerad fisk

I Grankulla församlingar används fisk inte som råvara. Fisk serveras i Feelias färdiga soppa, som är en ansvarsfullt producerad produkt.

6.11. Miljöutbildning för kökspersonalen

För kökspersonal finns ett brett utbud av miljöutbildning, bl.a. kurser om vegetarisk mat, återvinning och avfallshantering (Ammattilaisen kädenjälki, kadenjalki.fi) [Verkkokurssit - Ammattilaisen kädenjälki](#) (på finska). Nu vore det bra att lägga till kurser inom miljösektorn som mål för perioden 2026–2030.

6.12. Kökens miljökommunikation

Av finländarnas koldioxidavtryck står maten för 20 procent. Matens klimatpåverkan ansamlas under hela dess livscykel. Församlingen kan informera om matens klimatpåverkan på många sätt, bl.a. genom att uppge matens ursprung, handleda församlingsborna och cateringföretag i hur man sorterar. Vi kan uppmana folk att respektera maten och minska matsvinn, vi kan dra nytta av olika jippon och informera om den kristna traditionen, exempelvis i samband med servering under fastan. Grankulla församlingar sopsorterar i sin egen köksverksamhet, handleder cateringföretag, för effektivt fram sortering exempelvis vid sammankomster för barn och familjer, motverkar svinn på många sätt.

6.13. Ansvarsfull upphandling av livsmedel och måltidstjänster

Statsrådet förutsätter att hög kvalitet, och totalekonomisk hållbarhet ska eftersträvas i offentlig upphandling av livsmedel och matservicetjänster. Motiva erbjuder en handbok för ansvarsfull livsmedelsupphandling. Grankulla församlingar använder en inhemsk partiaffär för sina livsmedelsinköp, en mycket liten andel köps från en inhemsk närbutik.

6.14. Övriga åtgärder

Församlingens köksverksamhet är småskalig, serveringstjänster produceras i kyrkan och i Sebastos. Syftet med serveringstjänsterna är att betjäna församlingsborna i kretsar, klubbar, körer osv. Dessutom hyrs köket ut för att arrangera församlingsbornas fester, exempelvis dopkaffen och minnesstunder.

I köket uppstår främst biologiskt nedbrytbart avfall, blandavfall, kartong, plast, glas, små metallföremål och returpapper. Det finns separata kärl för alla dessa i köket, och därifrån förs avfallet till de större kärlen i sopskjulet. Cateringföretagen instrueras att sortera. De som arbetar i köket har hygienpass.

I köket finns tre ca 400 liters kylskåp och en 600 liters frys. Dessutom finns en 280 liters frys. Service på apparaterna utförs regelbundet. Kylskåpen och frysen byttes ut 2020, och i samband med det förbättrades energieffektiviteten.

Sommartid används blommor från gården och blommor som någon plockat för att pryda lokalerna. Kyrkans altarbukett från föregående vecka används och blir till mindre buketter exempelvis i salen eller aulan.

Vid upphandling väljer vi helst miljömärkta produkter om det är motiverat med tanke på verksamheten. Miljömärkta produkter finns åtminstone i följande produktgrupper:

- handdiskmedel (1), Asteri, Kiilto Pro
- rengöringsmedel (1), Vieno, Kiilto Pro
- handtvål (1) Erisan Pro
- kaffefilterpåsar (1) Fredman
- pappershanddukar (5) Tork

(1) Svanenmärket, (5) Eu Eco Label

7. ENERGI, FASTIGHETER OCH FASTIGHETSSKÖTSEL

Kapitel 7 innehåll

Minimikriterier

- 7.1 Byggnadsregistret Basis och uppföljning av energiförbrukningen
- 7.2 Fastighetsstrategi
- 7.3 Energiansvarig

Poäng

- 7.4 Lokalanvändning 10 poäng
- 7.5 Förnybar energi 13 poäng
- 7.6 System för fastighetsskötsel 5 poäng
- 7.7 Minskning av energiförbrukningen och energieffektivitet 25 poäng
- 7.8 Cirkulär ekonomi vid nybyggen och renoveringar 6 poäng
- 7.9 Renhållning av fastigheter 6 poäng
- 7.10 Utbildning i byggbranschen, fastighetsskötsel och renhållning 5 poäng
- 7.11 Övriga åtgärder 10 poäng

Totalt högst 80 poäng

Kyrkan sedd från väster 26.6.2025

Grankulla kyrka med vidstående byggnader är betydelsefulla för församlingsmedlemmarna och stadsborna, eftersom kyrkan är en väsentlig del av stadsbilden och en kulturhistoriskt värdefull byggnad. På grund av sin låga ålder är kyrkan dock inte skyddad. Alla ändringar i kyrkobyggnadernas utseende måste man förhandla om och ägaren och Grankulla stads byggnadstillsyn ska godkänna dem. Grankulla kyrka byggdes 1983. Fas I av renoveringen av kyrkobyggnaderna blev klar 2023. Då reparerades kyrkans och kanslibyggnadens konstruktioner mot mark och dräneringen, hustekniksystemen förnyades, de offentliga lokalerna målades och toaletterna i kyrkans aula förnyades. Vi värnade om kyrkans kulturhistoriska värde, vid renoveringen respekterades den ursprungliga arkitekten Kristian Gullichsens arbete. Fas II av renoveringen torde genomföras 2027, då får kyrkan och kanslibyggnaden nytt tak, och fasaderna reparerar.

7.1. Byggnadsregistret Basis och uppföljning av energiförbrukningen

Grankulla kyrkliga samfällighets har en kyrka, en kanslibyggnad, ett klubbhus och ett kolumbarium på kyrkbacken. Den kyrkliga samfälligheten äger också en affärslokal i Bostadsaktiebolaget Sebastos i Grankulla centrum. Dessutom äger den kyrkliga samfälligheten fem aktielägenheter i Grankulla centrum, dessa är uthyrda som personalbostäder. Grankulla kyrkliga samfällighets fastighetsbestånd har förts in i byggnadsregistret Basis, och vi använder FIMX servicebok. Disponenten följer månatligen upp energiförbrukningen med hjälp de uppdaterade uppföljningsportaler som leverantörerna tillhandahåller. Energiförbrukningen rapporteras även i byggnadsregistret Basis.

7.2. Fastighetsstrategi

Grankulla kyrkliga samfällighets fastighetsstrategi bereddes sommaren 2025, och förtroendeorganen behandlar den hösten 2025. Grankulla församlingar lät 2022 genomföra en omfattande renovering av kyrkan och klubbhuset. År 2027 står fas II av renoveringen i tur. Då får kyrkan nytt tak, och fasaderna reparerar.

7.3. Energiansvarig

Disponenten, ekonomichef Eeva-Mari Salmi, är Grankulla kyrkliga samfällighets energiansvariga person. Den energiansvariga ser till att energi köps av säkra och fungerande källor och att prissättningen är konkurrenskraftig. Fjärrvärmen köps av Fortum Power and Heat Oy och elen via Hansels upphandling, åren 2025–2028 köps den av Lumme Energia Oy.

7.4. Lokalanvändning

Enligt strategin Kolneutral kyrka 2030 ska lokaler som används bara lite avyttras, och lokalerna ska i högre grad sammanvändas. Detta kan man påverka bl.a. genom att dra nytta av bokningskalendern och koncentrera funktionerna ytterligare genom öka sammanvändningen och genom att göra lokalerna mer mångsidigt användbara.

Grankulla församlingar använder lokalerna i Grankulla kyrka gemensamt, därmed delas de mellan två församlingar. Det finns en kyrka i Grankulla, och i anslutning till den de viktigaste församlingslokalerna, dessutom finns det en församlingslokal i Grankulla centrum och en inomhusbegravningsplats, kolumbariet samt en lekpark.

Lokalerna används av församlingsverksamheten och av församlingarnas samarbetspartner eller församlingsmedlemmar. Eftersom två församlingar verkar i lokalerna, och därtill många

samarbetspartner till församlingarna, är nyttjandegraden god. De två församlingarnas verksamhet är livlig och de gemensamma lokalerna används i gott samförstånd och effektivt. Dessutom är Grankulla kyrka en central aktör i synnerhet bland lokala musikaktörer. Lokalerna överläts flitigt för övningar och konserter. Det är till församlingarnas fördel att det bara finns en kyrka och invid den de övriga kyrkobyggnaderna. Lägartjänster köps av existerande lägercentrum, församlingarna har inget behov av att skaffa ett eget lägercentrum.

7.5. Förnybar energi

Målet i strategin Kolneutral kyrka 2030 är att minska koldioxidutsläppen från fastigheterna, rekommendationen är att avstå från oljeuppvärmning och el som produceras med fossila bränslen före 2025.

Grankulla kyrka och vidstående byggnader värms med fjärrvärme som produceras av Fortum Power and Heat Oy. Fortum Power and Heat Oy har förbundit sig att under 2020-talet minska de specifika koldioxidutsläppen inom fjärrvärmeproduktionen i fjärrvärmenätet i Esbo, Grankulla och Kyrkslätt. Som en del av denna omställning upphörde användningen av kol 28.4.2024. Fortum uppger att fossila bränslen ersätts med lösningar som bl.a. utnyttjar spillvärme från datorhallar och avloppsvatten, värmepumpar, elpannor och värmeackumulatorer samt energi från biomassa.

Grankulla kyrkliga samfällighet har deltagit i Hansels upphandling av elenergi och köper nu elenergi av Lumme Energia Oy 2025–2028. Enligt avtalet ska andelen förnybar energi som certifieras med ursprungsgarantier uppgå till minst 60 procent.

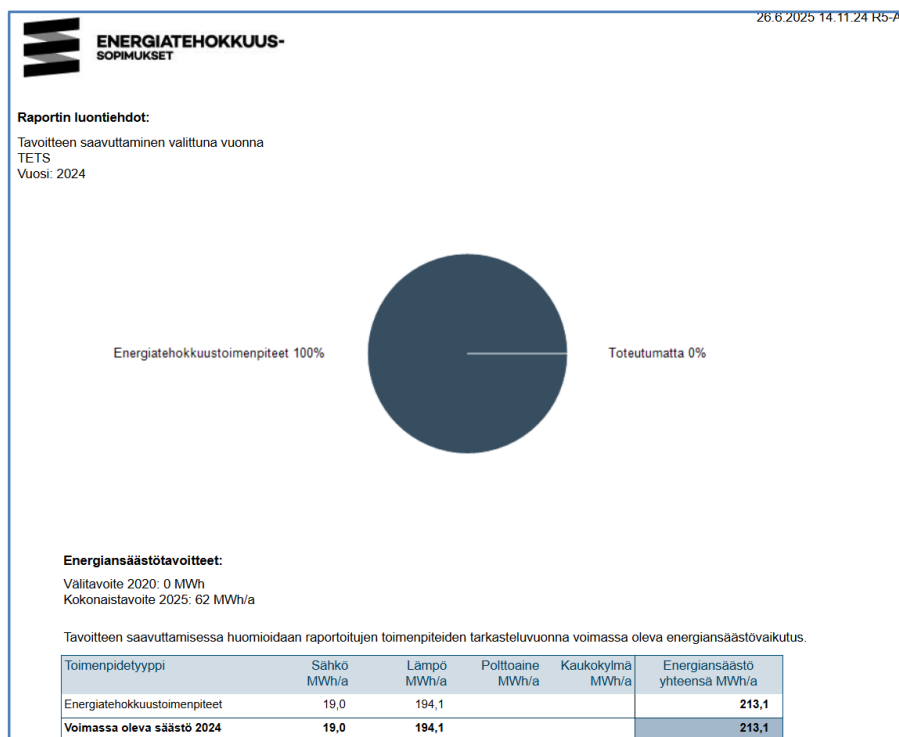
7.6. System för fastighetsskötsel

God fastighetsskötsel gör att hustekniksystemen hålls funktionsdugliga. På så sätt kan en god nivå på inneluften uppnås och systemets livscykelkostnader hålls i schack. Med hjälp av förebyggande underhåll undviker vi driftsstörningar och dyra reparationer av fel. Kiinteistöhuolto Tahti sköter Grankulla kyrkliga samfällighets fastigheter, och dessutom använder vi specialserviceföretag. Kiinteistöhuolto Tahti använder fastighetssystemet Emma. Grankulla kyrkliga samfällighet använder FIMX servicebokssystem. FIMX togs i bruk 2023, och gör det lättare att hantera kritisk service i fastighetssystemen.

7.7. Minskning av energiförbrukningen och energieffektivitet

Enligt strategin Kolneutral kyrka 2030 ska församlingarna utreda energiförbrukningen i sina fastigheter och föra in den i systemet Basis. Energieffektiviteten i fastigheterna kan förbättras bl.a. med hjälp av energiutredningar, genom att följa upp förbrukningen, grundinställningar i fjärrvärmenätet, balansering av ventilationssystemen och genom att instruera dem som använder fastigheterna. Detta har gjorts i samband med renoveringen 2022, energiutredningar har genomförts i tillämpliga delar.

Vid renoveringen av Grankulla kyrkliga samfällighets kyrkobyggnader 2022 var ett av de huvudsakliga fokusområdena att öka energieffektiviteten. Grankulla kyrkliga samfällighet är med i Motivias frivilliga energieffektivitetsprogram (2017–2025). I samband med renoveringen byttes även ventilationsmaskiner och frånluftsfläktar ut, ventilationen i byggnaderna mättes och ställdes in, radiatorsystemet balanserades och radiatorventilerna byttes ut. Dessutom förnyades husteknikens automationssystem, som reglerar och optimerar alla hustekniska anordningars funktion. Uppföljning av energiförbrukningen ingår i våra månatliga rutiner. Inom ramen för det frivilliga energieffektivitetsavtalet rapporterar vi årligen till Motiva.

Utdrag ur Motivias energieffektivitetsrapportering (26.6.2025), Grankulla kyrka, 2024

Målet för minskad totalenergiförbrukning sattes till -7,5 procent från 2018 till 2028, och detta mål nåddes.

Renoveringen av Grankulla kyrka fortsätter 2027, då taket och isoleringen av översta bjälklaget förnyas. Även fasaderna repareras. I och med kyrkan får nytt tak och översta bjälklaget ny isolering kommer energieffektiviteten ytterligare att förbättras.

7.8. Cirkulär ekonomi vid nybyggen och renoveringar

För att dämpa klimatförändringen måste man förutom vid nybyggen även vid renoveringar sikta på att minska energiförbrukningen, eftersom största delen av församlingarnas byggprojekt är renoveringar. Det väsentliga är att hålla byggnaderna i gott skick så att deras livscykel förlängs. Inom byggande innebär återvinning av material och råvaror, hållbar användning av förnybara naturresurser och återanvändning av icke-förnybara. Vid rivningsprojekt ska man se till att rivningsmaterialet sorteras och återanvänds effektivt. En redogörelse för energieffektivitetsåtgärderna under den första fasen av Grankulla kyrka finns i punkt 7.7. Under renoveringen strävade vi ur perspektivet cirkulär ekonomi att iståndsätta hellre än att förnya, bl.a. reparerades fönstren i klubbhuset, service utfördes på en del av ventilationsaggregaten, bara de ursprungliga aggregaten byttes ut. Genom att bygga om kyrkans yttre konstruktioner mot mark samt dräneringen kunde vi förlänga kyrkobyggnadens livscykel med decennier. Fastighetsservice och underhåll säkerställer att byggnaderna kan användas länge.

7.9. Renhållning av fastigheter

Bra underhåll av och fungerande renhållning i byggnaderna är verksamhet som förlänger deras livscykel betydligt. Miljövänlig städning innebär erforderlig övergripande kvalitet och rimlig arbetsbörda. Vilka städredskap, rengöringsmedel och städmetoder man använder spelar stor roll i renhållningen. Städning är en del av kundbetjäningen, med städning säkerställer vi en trygg miljö för kunder och anställda, och samtidigt skyddar god städning byggnaderna och minskar slitage. Säkerhetsinformationsblad och en förteckning över de kemikalier som används på arbetsplatsen ska finnas tillgänglig för personalen.

Grankulla kyrkliga samfällighet köper städtjänster av företaget MTB-Siivouspalvelu Oy, som har miljöcertifikatet Ekokompass. Arbetsanvisningar och säkerhetsinformationsblad finns i varje städskrubb. Ett kemikalierregister har gjorts upp, och det uppdateras vid behov. Städarbetet leds av en arbetsledare, och Grankulla kyrkliga samfällighet har utsedda städare. Dessutom deltar fastighetspersonalen i städningen inom sina egna ansvarsområden.

Innehållet i och stommen för den dagliga städningen har fastslagits i städplanen, som kontrolleras. Vi städar i tillräcklig mån, men inte mer än vad som behövs. Lokalerna för bar och kyrkans offentliga lokaler städas dagligen, med kontoren cirka två gånger per vecka. I städningen används till största delen miljömärkta produkter. Storstädningar görs sommartid, vilket underlättar för den dagliga städningen. Genom att satsa på att hålla golven i gott skick underlättar vi den dagliga städningen. Golven vaxas minst en gång per år. Inom städningen används mikrofiberdukar, och mopparna är tvättbara. Kyrkotextilierna sköts med miljövänliga metoder. I de offentliga toaletterna finns tyghandduksautomater, vi har minskat antalet pappershandduksdispensrar. I salarna och brasrummen används No Problem-dukar, vilket minskar behovet att tvätta dukarna. Vi köpte fler No Problem-dukar 2024. Vi köpte också på nytt en tvättmaskin till städrummet, så att vi själva kan tvätta småtvätt och därmed minska koldioxidavtrycket bl.a. gällande transporter.

7.10. Utbildning i byggbranschen, fastighetsskötsel och renhållning

Miljöbestämmelser och miljöpraxis för bygg-, fastighets- och renhållningsbranscherna ändras i snabb takt, varför det är viktigt att hålla personalens kunskaper à jour. I Grankulla kyrkliga samfällighet har ekonomichefen avlagt en specialyrkesexamen i fastighetsförvaltning. I byggprojekt tar vi hjälp av yrkespersoner inom byggbranschen, bl.a. projektchefer, yrkesplanerare och arkitekter. Renhållningen är utlokaliserad till ett företag som har erforderliga certifikat samt en bra arbetsledning och kunnig personal som utbildats i städbranschen.

7.11. Övriga åtgärder

Inomhus är lamporna till största delen lysdiodlampor. Alla utomhuslampor samt de stora strålkastarna har bytts ut till lysdiodlampor, och utomhuslamporna byttes även ut i samband med renoveringen 2022. Utomhusbelysningen styrs med skymningsreläer och ett automationssystem. För att minska värmeförlust har ytterdörrarna underhållsreparerats, bl.a. har släplister av gummi installerats, och tätningslister har bytts ut. Fastighetsautomationssystemet styr och optimerar alla fastighetsteknik: uppvärmning, ventilation, belysning o.s.v.

8. BEGRAVNINGSPLATSER OCH GRÖNOMRÅDEN

Kapitel 8 innehåll

Minimikriterier

- 8.1 Skötselplan för begravningsplatserna
- 8.2 Perenner

Poäng

- 8.3 Inventering av kulturvärden på begravningsplatser och grönområden 8 poäng
- 8.4 Inventering av naturvärden på begravningsplatser, gårdsplaner och parkområden 5 poäng
- 8.5 Områden med lägre skötselnivå 2 poäng
- 8.6 Fleråriga växter 2 poäng
- 8.7 Bekämpning av främmande arter 3 poäng
- 8.8 Prevention av kemikalieskador 5 poäng
- 8.9 Minskad vattenförbrukning 3 poäng
- 8.10 Miljökonsekvenser av maskiner 3 poäng
- 8.11 Miljökonsekvenser av kremering av avlidna 6 poäng
- 8.12 Miljöaspekter vid begravning 3 poäng
- 8.13 Miljöaspekter i samband med gravskötsel och åminnelse av avlidna 3 poäng
- 8.14 Återanvändning av gravstenar 3 poäng
- 8.15 Ta tillvara begravningsplatsernas värden för miljöfostran 3 poäng
- 8.16 Miljöutbildning för begravningsplatspersonalen 5 poäng
- 8.17 Övriga åtgärder 5 poäng

Totalt högst 59 poäng

Grankulla kyrkliga samfällighets begravningsplats är ett kolumbarium, det vill säga ett gravvalv för urnor. I Grankulla kolumbarium finns ett litet kapell. Staden äger och sköter den egentliga begravningsplatsen i Grankulla. Kolumbariet ligger under klubbhuset, dess temperatur hålls vid cirka +18 grader. I kolumbariet flyter "livets ström" om dagarna, nattetid stängs den ned. Sommartid får kolumbariet tillräckligt med naturlig belysning via ljusstunnlar. I detta kapitel behandlas begravningsplatsen och grönområdena i för Grankulla församlingar tillämpliga delar.

Ingången till kolumbariet 26.6.2025

8.1. Kolumbariets dispositionsplan

Kolumbariets dispositionsplan som bilaga 8. Vaktmästarna sköter kolumbariet.

8.2. Perenner

Grankulla stad sköter Grankulla begravningsplats. Som alternativ till skötsel av sommarblommor erbjuds perennskötsel. På kyrkbacken har främst träd, buskar och perenner planterats. Underhållsbeskrning av olika växtgrupper görs årligen, så att beskärningsrotationen hålls god och planteringarna vackra. I samband med kyrkans renovering omplanterades sommaren 2022 växter tillfälligt och flyttades tillbaka till gården när grävarbetena var klara. Största delen av de gamla, ursprungliga perennerna kunde därmed sparas, och de blomstrar på nytt på sina gamla platser.

Grankulla kyrkas innergård 26.6.2025 i all sin försommarprakt, och 10.9.2025 i sensommarsol.

8.3. Inventering av kulturvärden på begravningsplatser och grönområden

Grankulla begravningsplats ligger i Kasabergsområdet i Grankulla. Dess areal är cirka 3,1 hektar. Begravningsplatsen inrättades 1927. Trots att det är en kommunal begravningsplats är den dock invigd som luthersk begravningsplats. Utöver den kommunala begravningsplatsen i Åbo är den Finlands enda kommunalt ägda begravningsplats. Hjaltemonumentet, som resters 1942, är skulpterat av Yrjö Liipola.

Ingången till Grankulla begravningsplats

8.4. Inventering av naturvärden på begravningsplatser, gårdsplaner och parkområden

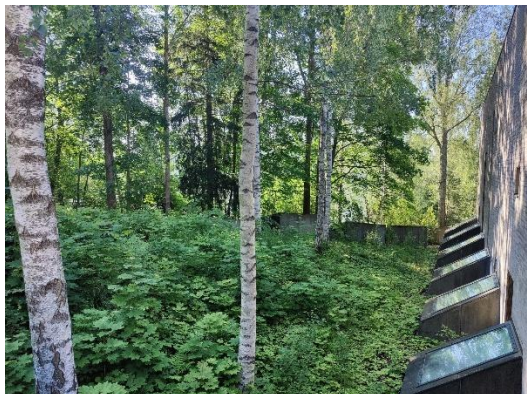
Grankulla kyrka byggdes 1983. En trädgårdsplan, där alla arter har fastslagits, har gjorts upp för kyrkans omgivning och lekpark. En stor del av de ursprungliga arterna och planteringarna finns kvar och är i gott skick, bl.a. ginnalalönn, schersmin, paradisbuske, vildvin, rosenkvitten. I samband med kyrkans renovering var vi tvungna att fälla den manchuriska valnöten, som nått slutet av sin livscykel, och plantera en ny. Detsamma gäller den hortensia som växer mitt på innergården. I samband med renoveringen formades även kyrkans västra gårdsplan om. Utöver vackra vilda tallar växer där nu en ek (Hoppets träd, planterat under reformationens jubileumsår 2017), samt en rad norskspirea, 2023. De ursprungliga växtarterna på gården finns uppräknade i bilaga 9.

Den manchuriska valnöten på Grankulla kyrkas innergård i juni 2025, planterad 2023. Det ursprungliga vildvinet och hortensian i september 2025.

8.5. Områden med lägre skötselnivå

Vid kolumbariets norra vägg finns ett inhägnat "begravningsplatsområde" i vilt tillstånd. Det är en liten lund med björkar och markvegetation, som sköts i naturvårdande syfte. Markvegetationen på området underhållsbeskärs då och då.

Det vildväxande området vid kolumbariets norra vägg, 27.6.2025

8.6. Fleråriga växter

Vi strävar efter att hålla planteringarna på kyrkans grönområden lättskötta. Sommartid planterar vi sommarblommor endast vid gårdsaltaret och i några krukor utomhus. Största delen av planteringarna är lättskötta ursprungliga träd och buskar som sköts regelbundet.

8.7. Bekämpning av främmande arter

På Grankulla kyrkas tomt finns knappt några främmande arter alls. Rensning för hand görs regelbundet på grönområdena.

8.8. Prevention av kemikalieskador

På kyrkans tomt finns inget behov av att använda kemikalier. Kiinteistöhuolto Tahti använder inte kemisk bekämpning, utan ogräsbekämpning görs med het ånga, trimrar eller rensning för hand.

8.9. Minskad vattenförbrukning

Bevattningsvatten används endast för sommarblommor och under de första två åren för planteringar.

8.10. Miljökonsekvenser av maskiner

Underhålls- och snöarbeten på kyrkans innergård och trappor görs för hand, maskiner används bara på fastighetens större områden, bakgården och framsidan. Församlingen har inga egna arbetsmaskiner.

8.11. Miljökonsekvenser av kremering av avlidna

Grankulla församlingar har främjat ekologiska frågor gällande kremering sedan 1998, då kolumbariet invigdes. Kolumbariet är därmed den enda begravningsplatsen som sköts av Grankulla församlingar. I

kolumbariet finns gravfack samt en berggrav. I Grankulla torde över 80 procent av alla avlidna kremeras. Det närmaste krematoriet finns i Esbo, så transportsträckorna är korta.

8.12. Miljöaspekter vid begravning

Vid jordfästningar i Grankulla församlingar har man alltmer frångått stora blomsteruppsättningar, och mindre sorgblommor eller ”en ros” per begravningsgäst har blivit vanligare.

8.13. Miljöaspekter i samband med gravskötsel och åminnelse av avlidna

I Grankulla kolumbarium rekommenderas lysdiodlampor i gravljusen. Framför urnfacket kan bara små minnesföremål ställas. Snittblommor används i liten skala. Det finns sorteringskärl i kolumbariet. ”Livets ström” i kolumbariet flyter bara dagtid, det cirkulerande vattensystemet är ett nästintill slutet system, vatten tillförs bara i den mån det avdunstar.

8.14. Återanvändning av gravstenar

I Grankulla kolumbarium kan gravfackets kalksten bytas ut mot finsk sten, granit eller marmor som de anhöriga väljer. Gravstenarna i kolumbariet är små, om de så vill kan de anhöriga välja att låta kalkstensplattan sitta kvar och fästa en liten gravskylt av mässing.

8.15. Ta tillvara begravningsplatsernas värden för miljöfostran

Under sin mandatperiod har församlingens förtroendevalda och beslutsfattare bekantat sig med kolumbariet. När elever i de lokala skolorna kommer på besök till kyrkan, går de även till kolumbariet. Ett besök i kolumbariet ingår även i konfirmandundervisningen.

9. SKOGAR OCH ANDRA NATUROMRÅDEN

Varken Grankulla församlingar eller den kyrkliga samfälligheten äger betydande skogsarealer. I Jorvområdet äger samfälligheten hemmanet Lill-Ingas på cirka 3 hektar, som är närrekreationsområde. På området görs erforderliga underhållsarbeten med några års mellanrum.

På Lill-Ingas finns inga biotoper som skyddas i naturskyddslagen. Esbo stad har påträffat flygekorrar på området, varför Grankulla kyrkliga samfällighet har gett Esbo stad tillstånd att på ett begränsat område plantera träd för att skydda flygekorrarnas rutter. Över 20 nya träd har nu planterats på området. Utöver andra vanligare träd växer det åtminstone ek, hasselbuskar och ask på området. Den kyrkliga samfälligheten har skött skogen på området under tidigare somrar, och fortsätter med detta med några års mellanrum. Åren 2019 och 2020 har området åtgärdats. Närrekreationsområdet Lill-Ingas är inte certifierat.

10. TRAFIK

Kapitel 10 innehåll

Minimikriterier

10.1 Resereglemente

Poäng

- 10.2 Minska rese- och transportbehovet 5 poäng
- 10.3 Mer gång och cykling 5 poäng
- 10.4 Använda kollektivtrafik 5 poäng
- 10.5 Utsläppsnåla fordon med alternativa bränslen 5 poäng
- 10.6 Kampanjer för hållbara arbetsresor 2 poäng
- 10.7 Ekonomisk körstil 2 poäng
- 10.8 Övriga åtgärder 10 poäng

Totalt högst 34 poäng

10.1. Resereglemente

Trafiken har stor inverkan på klimatförändringen, eftersom den står för en betydlig andel av växthusgasutsläppen. I församlingens arbete ingår att träffa människor och samlas.

I Grankulla församlingar rör vi oss så mycket som möjligt till fots, med cykel eller så åker vi kollektivt. Personalen använder HRT:s app för företag för resor mellan hemmet och arbetsplatsen samt för arbetsresor. Ersättning för användning av egen bil betalas enligt skattemyndighetens resereglemente, och medarbetarna lämnar in en reseräkning för arbetsresor som företas med bil. Användning av egen bil minimeras genom att vi ordnar grupptransporter o.s.v. Medarbetarna går alltid i förväg igenom ärenden som gäller utlandsresor med sin chef.

10.2. Minska rese- och transportbehovet

En fördel med Grankulla församlingar är att Grankulla stad är ett litet och tättbebyggt samhälle. Församlingsborna kan nästan utan undantag promenera till kyrkan. Trafikförbindelserna till Grankulla, även lite längre bortifrån är goda, eftersom Grankulla järnvägsstation ligger alldeles nära kyrkan. Det snabbaste sättet att ta sig till huvudstaden är med tåg, det tar cirka 15 minuter. Även västerut är förbindelserna goda.

Församlingen har inga egna bilar, och bara några få av medarbetarna använder bil för att ta sig till jobbet. Kyrkan har möjlighet att installera två laddningsstationer för elbilar vid kyrkans norra gavel. Beslut om att ta dem i bruk fattas i samband med fas II av renoveringen. Den kyrkliga samfälligheten

erbjuder sin personal hyresbostäder i Grankulla centrum (fem bostäder). Medarbetarnas resor till församlingsborna företas ofta till fots, bl.a. diakonin och äldrearbetet. Ungdomarna kommer till kyrkan till fots och med cykel. Transporterna till lägercentren görs med gemensam buss. Församlingsarbetet är väldigt lokalt, varför vår lilla församlings behov av flygresor är litet. Det blir inte många flygresor per år, och de görs inte längre bort än till närområden i Europa. Det kan vara fråga om körresor till de nordiska länderna eller kyrkoherdekonferenser eller dylikt.

Församlingen har bara två verksamhetsställen, kyrkbacken och församlingslokalen i centrum. Vi rör oss mest till fots mellan dem, eftersom de ligger på promenadavstånd från varandra. En gemensam cykel står till medarbetarnas förfogande; den används t.ex. för klientbesök, eftersom avstånden är korta.

10.3. Mer gång och cykling

Grankulla församlingar har en cykel som används gemensamt. Vi har nya och välfungerande personalutrymmen (dusch, bastu och omklädningsrum från 2022). På innergården finns cykelställ för elcyklar och traditionella cyklar.

10.4. Använda kollektivtrafik

Grankulla församlingar använder HRT:s app för företag. Personalens resor mellan hem och arbetet stöds årligen med 300 euro. Transport till läger sker med abonnerade bussar, medarbetarna åker också med dem.

10.5. Övriga åtgärder

De senaste åren har MS Teams gjort det möjligt att hålla kurser och möten elektroniskt. Vi gör nu betydligt färre kursresor än tidigare, bl.a. kan all utbildning inom förvaltningen ges som distansundervisning. Nya möjligheter att informera och kommunicera via sociala medier ökar möten med församlingsborna mångsidigt och på ett nytt sätt.

Församlingen har inga egna fordon.

11. MÅLSÄTTNING 2026–2030

Funktion	Mål	Metoder	Ansvar
2 Miljösystemet	Miljöarbetsgruppen	Medlemmarna i gruppen utses enligt behov	GKR
	Intern miljöutredning Miljöprogram Extern auditering	Mellanauditering 2028 Uppdateras 2029–2030 Görs 2030	Miljöarbetsgruppen Miljöarbetsgruppen GKR och miljöarbetsgruppen
	Uppföljning av miljölagstiftning	Offentliga kanaler och kyrkans miljökanaler	Miljöarbetsgruppen
	Kontinuerlig utvärdering av miljösystemet	Miljösystemet behandlas i verksamhetsplaner och årsberättelser	Kyrkoherdarna Ekonomichefen De sektoransvariga
	Utbildning	En utbildning med miljötema, en stund i naturen eller dylikt för hela personalen per år	Miljöarbetsgruppen
3 Verksamhet och ekonomi	Mission och internationell diakoni, över 2 procent av kyrkoskatteinkomsterna	Fastslås i budgeten	GKR, GKF
	Fler miljömärkta produkter, fler än 30 år 2030	Inköpen preciseras, den uppdaterade upphandlingsanvisningen från 2024 följs	Miljöarbetsgruppen och de verksamhetsansvariga
	Elektronisk ärendehantering	Ett elektroniskt ärendehanteringssystem (Domus) i bruk i sin helhet 2026–2027	Ekonomikontoret
	Ekonomiförvaltningen mestadels papperslös	Vi använder det elektroniska ärendehanteringssystemet och servicecentralen Kipas program	Ekonomikontoret

	Pappersförbrukningen minskas med 15 procent 2025–2030	Vi använder elektroniska system	Hela personalen
	Något minskade inköp av kontorsmaterial	Vi använder elektroniska system	Hela personalen
4 Miljöfostran	Församlingarnas planer för miljöfostran innehåller mål per verksamhetsområde	Bilagorna 5 och 6 följs	Kyrkoherdarna och de ansvariga för verksamhetsområdena
5 Avfallshantering och cirkulär ekonomi	Avfallssortering, nyttoavfall och återvinning främjas	Information, utbildning, uppföljning av teknologi och praxis	Hela personalen, ekonomichefen
	Vi minskar uppkomsten av avfall	- matsvinn minimeras - återvinningsmaterial/-produkter används - saker vi inte behöver ges till återvinning - fas II av renoveringen, vi reparerar det vi har i stället för att köpa nytt (bl.a. fönstren)	Hela personalen
6 Mat och kök	Fler ekologiska produkter, fler än 10 senast 2030	Vi utnyttjar av partiaffärens sortiment	Kökspersonalen
	Närproducerat, t.ex. sommar och höst	Säsongprodukter från trädgårdar	Kökspersonalen
	Vi ökar andelen vegetarisk mat som serveras	Utbildning i vegetarisk kokkonst och inläring i arbetet – ”behändiga och smakliga recept”	Kökspersonalen
		Perhesoppas nuvarande andel vegetariskt (1/4) utökas till 2/4 (ej rött kött)	

7 Energi, fastigheter och fastighetsskötsel	Säker, tillräcklig och kostnadseffektiv städning	Utlokaliserad yrkesstädning, bytesservice mattor och handdukar, vi fortsätter hyra handduks- och tvålautomater	Ekonomichefen
	Städplan	Underhåll, "erforderlig och tillräcklig" städrytm	Ekonomichefen i samarbete med städarbetsledaren
	Ökad energieffektivitet	Kyrkans renovering, fas II – ny isolering i översta bjälklaget	GKR, GKF
	Andelen förnybar energi höjs till 60 procent	Avtal med energibolag	Ekonomichefen
8 Begravningsplatser och grönområden	Grönområdena på kyrkans tomt sköts	Vi istandsätter kyrkans innergård och grönområden efter fas II av renoveringen och i samband med den	Ekonomichefen
9 Skogar och naturområden	Skötsel av närrekreationsområdet i samfällighetens ägo	Skogsskiftet sköts	Ekonomichefen
	Innergården och lekparken används som gröna oaser	Diverse evenemang på kyrkans gård	Hela personalen
10 Trafik	Vi stöder gång, cykling, kollektivtrafik och att bo i närheten	Vi fortsätter att erbjuda nuvarande personalförmåner som stöder miljövänliga resor mellan hem och jobb	Ledningsgruppen, GKR
		Reserveringarna för laddplatser vid kyrkans norra gavel har färdigställts till laddstationer för elbilar	GKR, GKF

BILAGOR

Bilaga 1	Inventeringsschema för miljödiplomet
Bilaga 2	Upphandlingsanvisning
Bilaga 3	Placeringsstrategier
Bilaga 4	Kauniaisten suomalaisen seurakunnan ympäristöviestintäsuunnitelma
Bilaga 5	Kauniaisten suomalaisen seurakunnan ympäristökasvatussuunnitelma 2026–2030
Bilaga 6	Grankulla svenska församling, plan för miljöfostran 2026–2030
Bilaga 7	Kartläggning av avfallshanteringen
Bilaga 8	Kolumbariets dispositionsplan
Bilaga 9	De ursprungliga växtarterna på gården